

Suspektní ototoxicita paliativní chemoterapie nab-paclitaxel + gemcitabin u pacienta s recidivou karcinomu hlavy pankreatu

PharmDr. Jan Dvořák, pracoviště klinického farmaceuta, Nemocnice České Budějovice a.s.

dvorak.jan@nemcb.cz

MUDr. Marie Beneš Kočová, Onkologické oddělení, Nemocnice České Budějovice, a.s.

Abstrakt

Při podávání chemoterapie s obsahem paclitaxelu je výskyt neuropatie častou komplikací léčby. Předpokládaným mechanismem je narušení axonálního transportu blokádou polymerace mikrotubulů (což je vlastní mechanismus účinku taxanů). Postiženy bývají nejčastěji senzorické neurony, proto nejobvyklejším projevem jsou parestzie prstů. Neurologické potíže vyvolané chemoterapií jsou většinou symetrické, popisovány jsou však i mononeuropatie či postižení kraniálních nervů.

Léková forma paclitaxelu vázaného na albumin (nab-paclitaxel) je navržena tak, aby byly eliminovány některé negativní vlastnosti běžných lékových formulací paclitaxelu. Typicky jde např. o eliminaci rozpouštědla glyceromakrogol-ricinoleátu (jako hlavního nositele alergických reakcí na přípravky s obsahem paclitaxelu), nebo snížení potenciálu k rozvoji typických nežádoucích účinků, např. hematotoxicity či neurotoxicity. Ale zatímco v případě alergických reakcí je taktika vazby na albumin velmi úspěšná (u přípravků s touto formou není paušálně nutná antialergická premedikace), v případě neurotoxicity jsou nežádoucí projevy pozorovány i u nab-paclitaxelu, možná dokonce ve vyšší míře.

Kazuistika popisuje pacienta léčeného kombinací nab-paclitaxel + gemcitabin v indikaci recidivy karcinomu hlavy pankreatu, u kterého došlo v průběhu podávání k rozvoji unilaterální hluchoty. Příčina není zcela objasněna, možný je též cévní podíl, když je zvažován na doporučení ORL specialisty pobyt v hyperbarické komoře. Po vysazení nab-paclitaxelu a ponechání gemcitabinu v monoterapii k úpravě sluchu zatím nedošlo, je ovšem známo, že u taxany indukované neuropatie dochází k úpravě potíží až po vícero měsících, ovšem u cca čtvrtiny pacientů je postižení trvalé.